

EKSAMEN

Emnekode: SFB10413	Emnenavn: Finansregnskap
Dato: 9. januar 2019	Eksamenstid: 14.00 – 18.00
Hjelpemidler: Utskrift av regnskapsloven fra lovdata – skrevet ut av studentene selv Kalkulator (Texas Instrument BA II Plus eller Casio FC-100V) Revisors håndbok Skattelovssamling Norges Lover Andre lovsamlinger	Faglærer: Asbjørn O. Pedersen
Om eksamensoppgaven og poengberegning: Oppgavesettet består av 12 sider inklusiv denne forsiden og vedlegg til oppgave 5. I tillegg kommer casen (case teksten). Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. 5 oppgaver skal besvares og anslått tidsforbruk angir hvor mye oppgavene vil telle ved sensurering.	
Sensurfrist: 30. januar 2019 Karakterene er tilgjengelige for studenter i Studentweb.	

Når du blir bedt om å vise beregninger, er det ikke tilstrekkelig kun å vise til caseløsningen. Beregninger og kommentarer skal føres inn i selve eksamensbesvarelsen.

Oppgave 1 (teller 15 %)

Nedenfor følger resultat og balanse fra den tabellariske løsningen for en bedrift i 2016.

		Resultat		Balanse	
1100	Forretningseiendom			4 500 000	
1230	Biler			798 250	
1239	Salg bil				
1250	Inventar			163 550	
1280	Kontormaskiner			68 000	
1460	Varebeholdning			1 602 000	
1500	Kundefordringer			1 429 250	
1570	Andre kortsiktige fordringer			30 000	
1580	Avsetning tap på fordringer				35 000
1700	Forskuddsbetalte kostnader				
1740	Forskuddsbetalte kostnader				
1810	Kortsiktige aksjer			360 000	
1819	Salg aksjer				
1900	Kontanter			10 475	
1920	Bankinnskudd			464 250	
1950	Trekkinnskudd			147 800	
2000	Aksjekapital				3 000 000
2050	Annen egenkapital				661 159
2120	Utsatt skatt				185 000
2240	Pantelån				2 760 000
2400	Leverandørgjeld				944 575
2500	Betalbar skatt				365 000
2600	Skattetrekk				147 000
2700	Utgående merverdiavgift				

2710	Inngående merverdiavgift				
2740	Oppgjørskonto merverdiavgift				293 840
2770	Skyldig arbeidsgiveravgift				121 796
2780	Påløpt arbeidsgiveravgift				65 255
2800	Avsatt utbytte				500 000
2940	Påløpt feriepenger				462 800
2960	Skyldige kostnader				32 150
3000	Avgiftspliktig omsetning		22 776 800		
3100	Avgiftsfri omsetning		15 000		
3600	Leieinntekter		445 000		
3800	Gevinst ved salg av bil		11 000		
4300	Varekjøp	14 389 820			
5000	Lønn	4 840 000			
5100	Feriepenger	501 600			
5400	Arbeidsgiveravgift	754 406			
5450	Obligatorisk tjenestepensjon	93 800			
5990	Andre personalkostnader				
6000	Avskrivninger	360 200			
6340	Lys og varme	124 000			
6500	Verktøy (kostpris < 15 000)	93 250			
6600	Vedlikehold bygning	114 500			
6700	Revisjonshonorarer	90 000			
6800	Kontorkostnader	106 720			
6900	Telefon og porto	38 000			
7000	Bilkostnader	187 500			
7300	Salgskostnader	180 000			
7500	Forsikring	130 000			
7770	Bank- og kortgebyrer	5 000			
7790	Andre driftskostnader	112 600			
7800	Tap ved salg av bil				

7830	Tap på fordringer	16 000			
8050	Renteinntekter		11 550		
8060	Kursvinning valuta				
8070	Mottatt aksjeutbytte		500		
8077	Gevinst ved salg aksjer				
8080	Verdiøkning aksjer		9 700		
8100	Verdireduksjon aksjer				
8150	Rentekostnader	135 295			
8160	Kurstap valuta	11 700			
8300	Betalbar skatt	364 000			
8320	Endring i utsatt skatt		65 000		
8920	Avsatt utbytte	500 000			
8960	Overført annen egenkapital	186 159			
	Sum	23 334 550	23 334 550	9 573 575	9 573 575

Din oppgave er å sette opp et balanseregnskap per 31.12.16 etter regnskapsloven §§ 6-1 og 6-2 (se vedlegg).

Oppgave 2 (teller 20 %)

Ved avslutningen av regnskapet (casen) fikk du følgende opplysninger om varige driftsmidler:

	Biler	Inventar	Kontor- maskiner
Kostpris 1.1.16 (opprinnelig verdi)	600 000	180 000	160 000
Samlede av- og nedskrivninger per 1.1.16	250 000	60 000	75 000
Anskaffelser <u>før</u> desember 2016	240 000		
Foreløpig saldobalanse	590 000	120 000	85 000
Årlig avskrivning (lineært)	15 %	10 %	25 %

Avskrivningene regnes i prosent av anskaffelseskost.

Om biler fikk du opplyst følgende:

I slutten av september ble det solgt en bil for kr 47 500 (se saldobalanse). Det er ikke merverdiavgift på omsetning av brukte biler. Denne bilen hadde en opprinnelig anskaffelseskost på kr 200 000 og var 1.1.2016 avskrevet med i alt kr 145 000. Det ble samtidig anskaffet en ny bil for kr 240 000. Se oppstilling ovenfor.

- Forklar kort hva saldoavskrivninger er, og hvis det ved et eksempel.
- Vis ved beregning hvordan du kom fram til at avskrivning biler var kr 91 500.
- Den regnskapsmessige (bokførte) verdien av bilene per 31.12.2016 er kr 466 000. Hva blir verdien dersom bedriften velger å øke avskrivningssatsen til 20 % fra og med 2016? Beregninger skal vises.

Oppgave 3 (teller 30 %)

Nedenfor finner du resultatregnskapet og balansen per 31.12. for de tre siste årene for AS Nor:

Resultatregnskap	2016	2015	2014
Salgsinntekt	23 656 000	20 500 000	19 250 000
Annen driftsinntekt	15 000		50 000
Sum driftsinntekter	23 671 000	20 500 000	19 300 000
Varekostnad	17 128 120	14 390 000	13 475 000

Lønn og sosiale kostnader	5 213 959	4 660 000	4 454 000
Avskrivninger	150 250	125 000	110 000
Andre driftskostnader	746 300	675 000	630 000
Sum driftskostnader	23 238 629	19 850 000	18 669 000
Driftsresultat	432 371	650 000	631 000
Renteinntekter	12 000	17 500	14 250
Annen finansinntekt	5 800	1 000	500
Verdiendring finansielle instrumenter	6 000		
Rentekostnader	14 000	13 500	15 500
Annen finanskostnad	1 200	5 400	1 000
Netto finansposter	8 600	-400	-1 750
Resultat før skattekostnad	440 971	649 600	629 250
Skattekostnad	124 600	183 100	179 500
Årsresultat	316 371	466 500	449 750
Styrets forslag til disponering av			
årsresultatet:			
Avsatt utbytte	120 000	300 000	225 000
Overføres til annen egenkapital	196 371	166 500	224 750
SUM	316 371	466 500	449 750

Balanse 31.12.	2016	2015	2014
-----------------------	-------------	-------------	-------------

EIENDELER

Varige driftsmidler

Biler, inventar etc.	648 250	555 000	600 000
Sum anleggsmidler	648 250	555 000	600 000

Omløpsmidler

Varebeholdning	1 906 000	1 750 000	1 500 000
Kundefordringer	1 552 000	1 104 700	1 250 000
Andre fordringer	32 000	15 000	
Kortsiktige aksjer	144 000		
Kontanter og bankinnskudd	1 073 215	1 500 600	1 507 600
Sum omløpsmidler	4 707 215	4 370 300	4 257 600
Sum eiendeler	5 355 465	4 925 300	4 857 600

EGENKAPITAL OG GJELD**Egenkapital**

Aksjekapital	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Annen egenkapital	1 144 871	948 500	782 000
Sum egenkapital	2 144 871	1 948 500	1 782 000

Gjeld

Utsatt skattegjeld	61 000	88 600	100 000
Sum avsetning for forpliktelser	61 000	88 600	100 000

Banklån	310 000	250 000	220 600
Sum langsiktig gjeld	310 000	250 000	220 600

Leverandørgjeld	1 521 465	1 096 000	1 205 000
Betalbar skatt	153 000	195 000	225 000
Skyldige offentlige avgifter	590 129	524 500	500 000
Utbytte	120 000	300 000	225 000
Annen kortsiktig gjeld	455 000	522 700	600 000
Sum kortsiktig gjeld	2 839 594	2 638 200	2 755 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	5 355 465	4 925 300	4 857 600

a) Hvor stor er total kapitalens rentabilitet for 2016? Vis beregning.

b) Hva forteller dette nøkkeltallet?

c) Totalrentabiliteten har ligget mellom 13 og 14 % de to foregående årene. Du blir bedt å drøfte mulige årsaker til fallet i lønnsomhet i 2016. Aktuelle beregninger skal vises.

Oppgave 4 (teller 15 %)

Ved avslutningen av regnskapet (casen) fikk du følgende opplysninger om varer:

Bedriften har i løpet av 2016 plassert noen ledige midler i aksjer i Statoil ASA. Aksjene er kjøpt i to omganger:

Dato	Antall	Kostpris totalt
06.06	500	66 000
10.10.	1 500	210 000
		<hr/>
		276 000
		<hr/>

I desember 2016 ble det solgt 1 000 aksjer. Kurtasje kr 200.

Aksjene skal tilordnes gjennomsnittlig anskaffelseskost. Balansevurderingen skal skje til virkelig verdi. Børskursen 31.12.2016 er kr 144 per aksje.

a)

Vis hvordan du kom fram til at bokført verdi på aksjene per 31.12.16 er kr 144 000, og at gevinst på salg av aksjene var kr 5 800.

b)

Forklar kort begrepet kurtasje.

Oppgave 5 (teller 20 %)

Selskapet ønsker å utarbeide kontantstrømoppstilling for 2016. Kontantstrømmene fra investerings- og finansieringsaktivitetene er gjort ferdig. Du blir bedt om å gjøre ferdig resten av oppstillingen, dvs. de operasjonelle aktivitetene.

Du skal vise beregninger for de operasjonelle aktiviteter.

Husk: Bruk vedlegget til oppgave 5. Du skal fylle ut to eksemplarer. Dersom du ønsker en kopi selv må du fylle ut tre eksemplarer. Påfør kandidatnummer.

Resultatregnskap	2016
Salgsinntekt	48 240
Annen driftsinntekt	58
Sum driftsinntekter	<hr/> 48 298
Varekostnad	24 660
Lønn og sosiale kostnader	16 026
Avskrivninger	589
Andre driftskostnader	5 394
Sum driftskostnader	<hr/> 46 669
Driftsresultat	<hr/> 1 629
Mottatt aksjeutbytte	28
Renteinntekter	37
Verdifall kortsiktige aksjer	25
Rentekostnader	70
Netto finansposter	<hr/> -30
Resultat før skattekostnad	<hr/> 1 599
Skattekostnad	460

Årsresultat	1 139
--------------------	-------

Styrets forslag til disponering av årsresultatet:

Avsatt utbytte	600
----------------	-----

Overføres til annen egenkapital	539
---------------------------------	-----

SUM	1 139
-----	-------

Balanse per 31.12.	2016	2015
---------------------------	-------------	-------------

EIENDELER

Anleggsmidler

Goodwill	150	225
----------	-----	-----

Bygninger og fast eiendom	3 400	3 600
---------------------------	-------	-------

Biler, inventar og kontormaskiner	1 628	1 514
-----------------------------------	-------	-------

<i>Sum anleggsmidler</i>	5 178	5 339
---------------------------------	--------------	--------------

Omløpsmidler

Varer	1 662	1 580
-------	-------	-------

Kundefordringer	1 686	1 746
-----------------	-------	-------

Kortsiktige aksjer	305	280
--------------------	-----	-----

Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 858	1 144
-------------------------------------	-------	-------

<i>Sum omløpsmidler</i>	6 511	4 750
--------------------------------	--------------	--------------

SUM EIENDELER	11 689	10 089
----------------------	---------------	---------------

EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital

Aksjekapital	2 000	1 500
Overkurs	250	
Annen egenkapital	1 594	1 055
Sum egenkapital	3 844	2 555

Gjeld

Utsatt skatt	96	80
Sum avsetning for forpliktelser	96	80

Øvrig langsiktig gjeld	1 850	1 925
Sum langsiktig gjeld	1 946	2 005

Leverandørgjeld	1 635	1 485
Betalbar skatt	443	505
Skyldige offentlige avgifter	1 736	1 787
Utbytte	600	400
Annen kortsiktig gjeld	1 485	1 352
Sum kortsiktig gjeld	5 899	5 529

SUM EGENKAPITAL OG GJELD	11 689	10 089
---------------------------------	---------------	---------------

Tilleggsopplysninger:

- 1 Posten "Annen driftsinntekt" er gevinst ved salg av to biler.
- 2 Spesifikasjon av "Skyldige offentlige avgifter":

Skyldig merverdiavgift	742	850
Skyldig arbeidsgiveravgift	536	488
Skyldig skattetrekk	458	449
Sum	<u>1 736</u>	<u>1 787</u>

3 Spesifikasjon av "Annen kortsiktig gjeld":

	31.12.16	1.1.16
Påløpt feriepenger	1 475	1 352
Skyldige renter	10	0
Sum	<u>1 485</u>	<u>1 352</u>

4 Selskapet har kjøpt kortsiktige aksjer i 2016. Det er ikke solgt aksjer. En plassering i Sevan Marine ASA er nedskrevet med 25 på grunn av fall i kursverdien.

5 Posten "Andre driftskostnader" omfatter tap på fordringer med 32.

Vedlegg oppgave 1

§ 6-2. Balanse

Balansen skal ha følgende oppstillingsplan:

EIENDELER

A Anleggsmidler

I.Immaterielle eiendeler

1. Forskning og utvikling
2. Konesjoner, patenter, lisenser, varemerker og lignende rettigheter
3. Utsatt skattefordel
4. Goodwill

II.Varige driftsmidler

1. Tomter, bygninger og annen fast eiendom
2. Maskiner og anlegg
3. Skip, rigger, fly og lignende
4. Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende

III.Finansielle anleggsmidler

1. Investeringer i datterselskap
2. Investeringer i annet foretak i samme konsern
3. Lån til foretak i samme konsern
4. Investeringer i tilknyttet selskap
5. Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet
6. Investeringer i aksjer og andeler
7. Obligasjoner
8. Andre fordringer

B.Omløpsmidler

I.Varer

II. Fordringer

1. Kundefordringer
2. Andre fordringer
3. Krav på innbetaling av selskapskapital

III.Investeringer

1. Aksjer og andeler i foretak i samme konsern
 2. Markedsbaserte aksjer
 3. Markedsbaserte obligasjoner
 4. Andre markedsbaserte finansielle instrumenter
 5. Andre finansielle instrumenter
- IV. Bankinnskudd, kontanter og lignende

EGENKAPITAL OG GJELD

C. Egenkapital

I. Innskutt egenkapital

1. Selskapskapital
2. Overkurs
3. Annen innskutt egenkapital

II. Opptjent egenkapital

1. Fond
2. Annen egenkapital

D. Gjeld

I. Avsetning for forpliktelser

1. Pensjonsforpliktelser
2. Utsatt skatt
3. Andre avsetninger for forpliktelser

II. Annen langsiktig gjeld

1. Konvertible lån
2. Obligasjonslån
3. Gjeld til kredittinstitusjoner
4. Øvrig langsiktig gjeld

III. Kortsiktig gjeld

1. Konvertible lån
2. Sertifikatlån
3. Gjeld til kredittinstitusjoner
4. Leverandørgjeld
5. Betalbar skatt
6. Skyldige offentlige avgifter
7. Annen kortsiktig gjeld

Beholdning av egne aksjer skal føres opp til pålydende på egen linje under posten selskapskapital eller spesifiseres i note eller i oppstillingen av endringer i egenkapitalen.

Som pensjonsforpliktelser etter første ledd D I nr. 1 regnes differansen mellom verdien av påløpte pensjonsforpliktelser og verdien av midler avsatt til dekning av forpliktelsene.

I stedet for en oppstillingsplan etter første ledd kan den regnskapspliktige inndelegere eiendeler og gjeld etter likviditet dersom opplysningene er spesifisert på tilsvarende måte som etter første ledd, og dette gir mer relevante og pålitelige opplysninger.

0 Endret ved lover 19 des 2003 nr. 122 (ikr. 1 jan 2004), 10 juni 2005 nr. 46 (ikr. 1 jan 2006 iflg. res. 10 juni 2005 nr. 531), 14 juni 2013 nr. 40 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 14 juni 2013 nr. 635).

Den direkte metoden

<i>Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter</i>			
1	Innbetalinger fra salg av varer og tjenester		
2	Innbetalinger knyttet til royalty, kommisjoner o.l.		
3	Utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		
4	Utbetalinger til ansatte, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.		
5	Innbetalinger av utbytte		
6	Innbetalinger av renter		
7	Utbetalinger av renter		
8	Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		
9	Innbetalinger ved salg av verdipapirer for kortsiktige handelsformål		
10	Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer for kortsiktige handelsformål		
11	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
<i>Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</i>			
27	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	278	
28	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-648	
29	Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre selskaper		
30	Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre selskaper		
31	Innbetalinger ved salg av andre investeringer		
32	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		
33	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-370	
<i>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</i>			
34	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		
35	Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld		
36	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-75	
37	Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld		
38	Netto endring i kassekreditt		
39	Innbetalinger av egenkapital	750	

40	Tilbakebetalinger av egenkapital		
41	Utbetalinger av utbytte/privatuttak	-400	
42	Innbetalinger av aksjonærbidrag		
43	Innbetalinger av konsernbidrag		
44	Utbetalinger av konsernbidrag		
45	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	275	
46	Virkning av valutakursendringer på kontanter o.l.		
47	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (sum 11+33+45+46)		
48	Beholdning av kontanter o.l. ved periodens begynnelse		
49	Beholdning av kontanter o.l. ved periodens slutt (sum 47 + 48)		